

Speltid: 22 min.

Från: 11 år

Ämne: historia, svenska

Produktionsland:
Kanada, 2013

Svensk version:
© Filmo, 2017

Ansvarig utgivare:
Micaela Boklund

Filmnr: EDU0003

**För ytterligare
källinformation:**
Kontakta Filmo
08-445 25 50

Historiska personligheter

Historiska personligheter är en ny och provokativ serie som behandlar sina huvudpersoner lika sanningsenligt som respektlöst. Blanda Monty Pythons humor med historiska fakta och ni får en glimt av den värld som de rika, berömda och skandalösa bebodde.

Napoleon

Vi får i filmen främst lära känna Napoleon som person och ta del av hans relationer till andra människor, men även veta en del om hans politiska framgångar och motgångar.

Napoleon var ofta ute efter att kriga mot andra länder. Mellan 1789 och 1815 utmanade han många av de stora länderna i Europa, som England, Italien, Ryssland och Sverige. Han deltog i så många fältslag under den här perioden att de kommit att buntas ihop och kallas för Napoleonkrigen.

Napoleon beskrivs som en strateg som skördade stora framgångar på slagfältet. Han var mycket noggrann och testade hela tiden nya saker för att bli så effektiv som möjligt. Bland annat lyckades han få soldaterna att marschera snabbare genom att experimentera med deras fotisättningar. Detta var bara ett exempel på den militära innovatör han var. Någon skrivbordsgeneral var han inte heller, utan deltog själv ute på fältet. Det sägs att 19 hästar dog under honom i strid.

Napoleon växte upp på Korsika tillsammans med sex syskon. Hans idol var Hannibal och redan tidigt var han besatt av allt militäriskt. Han hade en egen liten kanon som kunde laddas med krut och lekte krigslekar med grusfyllda snöbollar. Han gick officersutbildningen på den ansedda Ecole Militaire i Paris och redan vid 23 års ålder blev han brigadgeneral, något som var högst ovanligt.

1795 träffades Napoleon av blixten och förälskade sig Josephine, en

änka och singelmamma med rika älskare. Hon var en sofistikerad kvinna och det blev en ordentlig krock då Napoleon inte var särskilt belevad. Han hade bedrövlighet bordsskick, var dålig på att dansa och uppträdde olämpligt mot kvinnor. Trots dessa skillnader dem emellan och att Josephine till en början var skeptisk gifte de sig 1796.

Möjligen styrkt av kärleken gav sig Napoleon ut på fälttåg till Italien där Venedig snabbt erövrades och efter ett tag hade han lagt halva landet under sig. På plats i Italien skrev Napoleon dagligen känslösamma brev till Josephine.

Medan Napoleon fortsatte sina fälttåg mot Egypten började Josephine förlusta sig med en ung officer i Paris. Napoleon fick reda på det och skrev ett brev till sin bror, men som britterna kom över och gav till en tidning. De hånade honom som en liten man som inte kunde tillfredsställa sina kvinnor.

I filmen analyseras nu Napoleons personlighet och de konstaterar att han var narcissist, känslomässigt omogen och hade problem med att hantera sin ilska. Självklart lider han av Napoleonkomplex.

Han började nu framhäva sig själv ännu mer än tidigare. Hatten bytte han ut mot en gyllene lagerkrans, han ansåg sig vara en ny Julius Caesar. Han krönt sig till kejsare med påven närvarande och tillställningen var en show i självförhärlikande. Han bar en hermelinmantel som syddes med guldtråd och vägde 35 kg. Den stilige krigaren hade nu blivit en sur tyrann med storhetsvansinne.

Napoleon fortsatte att lyfta fram sig själv med hjälp av propaganda, där han bland annat avbildades på slagfältsmålningar i heroiska positioner. Han blev en superstjärna med beundrare som skrev musikstycken om honom.

1812 led Napoleon ett svidande nederlag mot Ryssland och reträtten från Moskva kostade honom 90% av hans armé. När fransmännen insåg vidden av nederlaget var Napoleons dagar räknade. Han abdikerade och gick i landsflykt till Elba, men bara för att efter mindre än ett år fly och komma tillbaka till tronen. Han besegrades slutgiltigt vid Waterloo och förvisades till St Helena. Efter sex år på ön dog Napoleon 1821.

Nyckelord

Frankrike, Josephine, narcissist, Napoleonkomplex, Napoleonkrigen, fälttåg, propaganda, Elba, St Helena, 1700-talet, 1800-talet

Frågor till filmen

1. Varför har Napoleon ofta avbildats som så kort?
2. Vilka egenskaper beskriver man att Napoleon hade?
3. Var växte Napoleon upp? Hur var hans uppväxt? Vilka intressen hade han när han var liten?
4. Vad menas med propaganda?
5. Nämn någon militär innovation som Napoleon låg bakom
6. Förklara vad som menas med att vara narcissist.
7. Vad menas med Napoleonkomplex?
8. Varför började Napoleon bära en lagerkrans på huvudet?
9. Vilken avgörande händelse inträffade 1812?
10. Vad hände vid slaget vid Waterloo?
11. Hur var Napoleons sista tid i livet när han levde på ön St Helena?

Diskussionsfrågor

1. Hur minns man Napoleon? Vad associerar man till när man hör hans namn nämnas idag?
1. Vilka ideal är det som lyfts fram från den tid då Napoleon levde? Jämför med hur idealen ser ut idag? Vilka likheter och skillnader kan ni komma på?
1. Hur tror ni att Napoleons egenskaper har hjälpt honom att bli en framgångsrik ledare? Vilka egenskaper kan ha varit till hans nackdel?
2. Vad menas med Napoleonkomplex? Finns det några andra historiska exempel på människor med liknande komplex? Tror ni att det är vanligt hos människor i allmänhet?

3. Hur behandlade Napoleon kvinnor? Hur skulle Napoleon ha klarat sig om det startat en metoo-kampanj under hans tid som regent tror ni?
4. Vad menas med propaganda och källkritik? I filmen framställs Napoleon både som den lilla mannen med den stora hatten och som den stora hjälten på slagfältet. Vilka målar upp de olika bilderna av honom? Varför målas det upp så skilda bilder av Napoleon? Hur används propaganda idag? Målas det upp nidsbilder av politiska ledare även idag? Vad är viktigt att tänka på när man ser bilder av eller texter om politiska ledare?

Förslag till arbete med filmen

1. Låt eleverna anteckna svar på frågorna under tiden att ni tittar på filmen. Låt dem berätta för varandra vad de skrivit ned.
2. Dela in klassen i grupper som samtalar kring diskussionsfrågorna. Låt dem redovisa sina tankar för hela klassen efter en stund.
3. Låt eleverna skriva ett brev till eller från Napoleon under någon del av hans liv. Mottagaren eller avsändaren kan vara någon från hans liv eller från eleven som låtsas resa tillbaka i tiden. Exempelvis kan de skriva ett brev från Napoleon till Josephine, skrivet under hans tid i Italien. Gå först igenom med eleverna hur man skriver ett brev om det ska kopplas till ämnet svenska.

Internetkällor

<http://historiesajten.se/visainfo.asp?id=149> - Historiesajten om Napoleon

<https://www.so-rummet.se/kategorier/historia/det-langa-1800-talet/napoleontiden> - På SO-rummets webbsida hittar man intressanta artiklar, filmer, poddar med mera och länkar till andra bra sidor.

<http://popularhistoria.se/artiklar/napoleons-josephine-blev-stilikon/> - Artikel om Napoleons första fru Josephine för att få ett annat perspektiv.

http://www.grundskoleboken.se/wiki/Napoleon,_vagen_till_makten

<http://militarhistoria.se/serier/napoleon>

www.ne.se - Nationalencyklopedin

<http://factlab.com/#lo=1> - Dagens nyheters skolsajt

<http://www.sverigeisiffror.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/> - Statistiska centralbyråns (SCB) lärar- och elevhjälp där du kan hitta statistiska underlag

www.filmo.se - Filmos hemsida

Filmtips:

<https://www.filmochskola.se/Filmer/H/Historiska-Vandpunkter/Historiska-vandpunkter---Napoleons-ryska-falttag/>

<https://www.filmochskola.se/Filmer/H/Historiska-Vandpunkter/Historiska-vandpunkter---Franska-revolutionen-inleds/>

<https://www.filmochskola.se/Sok?search=%22historiska+personligheter%22&q=%22historiska+personligheter%22&context=> - Fler avsnitt i serien om historiska personligheter

Filmen om Napoleon passar bra i historia och svenska för grundskolan och gymnasiet. Här enligt några exempel ur ämnets syfte samt det centrala innehållet i Lgr11 och Gy11, se www.skolverket.se.

Historia grundskolan

- Ämnets syfte:

"Undervisningen i ämnet historia ska syfta till att eleverna utvecklar såväl kunskaper om historiska sammanhang, som sin historiska bildning och sitt historiemedvetande. /.../ Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla kunskaper om historiska förhållanden, historiska begrepp och metoder och om hur historia kan användas för olika syften. Den ska också bidra till att eleverna utvecklar historiska kunskaper om likheter och skillnader i människors levnadsvillkor och värderingar. Därigenom ska eleverna få förståelse för olika kulturella sammanhang och levnadssätt. Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att tillägna sig en historisk referensram och en fördjupad förståelse för nutiden. De ska också få möjlighet att utveckla en kronologisk överblick över hur kvinnor och män genom tiderna har skapat och förändrat samhällen och kulturer. Undervisningen ska stimulera elevernas nyfikenhet på historia och bidra till att de utvecklar kunskaper om hur vi kan veta något om det förflutna genom historiskt källmaterial och möten med platser och människors berättelser. Eleverna ska genom undervisningen även ges förutsättningar att utveckla förmågan att ställa frågor till och värdera källor som ligger till grund för historisk kunskap. Undervisningen ska vidare bidra till att eleverna utvecklar förståelse för att varje tids människor måste bedömas utifrån sin samtids villkor och värderingar."

I årskurs 4-6, historia, Lgr11

- Hur historia används och historiska begrepp

I årskurs 7-9, historia, Lgr11

- Centrala mål:

"Vad historiska källor från någon högkultur, till exempel i Asien eller Amerika, kan berätta om likheter och skillnader i levnadsvillkor för barn, kvinnor och män."

"Några historiska begrepp, till exempel antiken, mellankrigstiden, efterkrigstiden och kalla kriget samt olika syn på deras betydelser."

I årskurs 7-9, svenska, Lgr11

- Centrala mål:

"Skönlitteratur för ungdomar och vuxna från olika tider, från Sverige, Norden och övriga världen.

Skönlitteratur som belyser människors villkor och identitets- och livsfrågor. Lyrik, dramatik, sagor och myter."

"Ord och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning."

"Texter som kombinerar ord, bild och ljud, och deras språkliga och dramaturgiska komponenter. Hur uttrycken kan samspela med varandra, till exempel i tv-serier, teaterföreställningar och webbtexter."

Historia, gymnasiet

- Ämnets syfte:

"Undervisningen i ämnet historia ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om det förflutna och om hur historia används. Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla förståelse för hur tolkningar av händelser och skeenden som inträffat i det förflutna påverkar synen på nutiden.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar kunskaper om olika tidsperioder. Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla förmåga att använda en historisk referensram för att bättre kunna förstå frågor som har betydelse för nuet och framtiden."

I gymnasiet, historia 1a1, Gy11

"Problematisering av historiska tidsindelningars beroende av kulturella och politiska förutsättningar utifrån valda områden."

I gymnasiet, historia 1a2, Gy11

"Hur individer och grupper använt historia i vardagsliv, samhällsliv och politik. Betydelsen av historia i formandet av identiteter, till exempel olika föreställningar om gemensamma kulturarv."

I gymnasiet, historia 1b, Gy11

"Långsiktiga historiska perspektiv på förändrade maktförhållanden och olika historiska förklaringar till dem."

I gymnasiet, svenska, Gy11

- Litteratur, 100 poäng:

"Centrala skönlitterära verk författade av såväl kvinnor som män och tongivande författare från olika epoker, från olika kulturer och från olika delar av världen."

"Sambandet mellan skönlitteraturen och andra konstarter, dvs. hur författare och verk har påverkats av sitt samhälle, sin kultur och av rådande estetiska ideal samt hur författare och verk har påverkat den samhällsliga och estetiska utvecklingen. Den konstnärliga friheten i relation till etik, upphovsrätt och censur."

- Kultur och idéhistoria, 100 poäng:

Undervisningen ska ge eleverna möjlighet att bekanta sig med de konstnärliga uttryckens mångfald och rikedom samt öka elevernas beredskap att ta till sig även sådant som kan te sig nytt och främmande. Eleverna ska ges möjlighet att utveckla ett reflekterande och kritiskt tänkande kring konsterna och konstens roll i samhället.

- Villkoren för konstnärlig verksamhet, hur de skiftat över tid och i olika miljöer samt vilken roll genus och annan grupptillhörighet har spelat i sammanhanget.
- Konstens och kulturens förhållande till makt och överhet inkluderande allt från propaganda till kritiskt ifrågasättande.

Väsentliga aspekter på det estetiska tänkandets historia och olika avgränsningar av begreppet kultur liksom olika föreställningar om finkultur respektive populärkultur genom historien.